

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/21/17

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksiooni jurist Sirgo Saar

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 17.06.2021, Tallinn

Ettekirjutuse adressaat AF Group OÜ registrikood 12615600
Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, J. Poska tn 4,
10121 info@autogo.ee

vastutav isik Juhatuse liige

RESOLUTSIOON: Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti d ning lõike 2 punktide f ja g, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5 ja 6 ning elektroonilise side seaduse § 133 lg 4 alusel teeb Andmekaitse Inspeksioon AF Group OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Lõpetada ebaseaduslik andmetöötlus, mis puudutab avalikest allikatest (otsingumootorid, telefoniraamatud, veebilehed) füüsiliste isikute kontaktandmete saamist ning nende (SMS, e-kiri) otseturustuse saatmist ning ka helistamist kontakteerumise eesmärgiga kutsuda üles andmesubjekte liituma Autogo veebilehega.
2. Kustutada kõik isiku-ja kontaktandmed, mis on kogutud punktis 1 kirjeldatud viisil.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks **28.06.2021.a.** Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha iga täitmata jäetud ettekirjutuse punkti eest 1500 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse alгатada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnusel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioon (inspeksioon) sai 13.04.2021 XX kaebuse seoses sellega, et ta sai oma telefonile Autogo (AF Group OÜ) teavituse, kus kutsuti üles oma autokuulutust Autogo.ee veebilehele ülesse laadima. Kaebajal ei ole mingit seost vastava lehega ning ta ei olnud sellest varem midagi kuulnud. Lähtuvalt eeltoodust alustasime järelevalvemenetluse.

Järelevalvemenetluse raames saatis inspeksioon 20.05.2021 AF Group OÜ-le järgmise sisuga ettepanekud:

1. Luua loobumislink, kus andmesubjekt saaks keelduda järgmistest SMS-idest.
2. Kustutada kaebaja XX telefoninumber +372 XX oma andmebaasist.
3. Saata inspeksioonile kinnitus, et eeltoodud ettepanekud on täidetud.

AF Group OÜ inspeksiooni ettepanekuid ei täitnud, kuna selgitas, et nemad andmeid ei säilita ning edastavad lihtsalt käsitsi trükituna SMS-i.

Selgitan, et ka Riigikohtu praktika kohaselt peab ka avalikustatud isikuandmete töötlemiseks olema seaduslik alus (RKTK 18.02.2015 otsus asjas nr 3-2-1-159-14, p 14; vt ka RKHK 12.06.2012 otsust asjas nr 3-3-1-3-12, p 23). Seega igal juhul peab AF Group OÜ-l isikuandmete töötlemiseks (sh kogumiseks, kasutamiseks) olema konkreetne IKÜM artikkel 6 lõikest 1 tulenev õiguslik alus.

Inspeksioon juhib tähelepanu, et isikuandmete vastutaval töötlejal on kohustus tõendada muuhulgas seda, et isikuandmete töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev ning kogutud isikuandmed on õiged (vt IKÜM artikkel 5 lõige 2).

Samuti selgitan, et tulenevalt andmete töötlemise läbipaistvuse põhimõttest, peab isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid olema lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt sõnastatud. Ehk andmesubjektile peab olema aru saadav, kust on tema andmed pärit ja kuidas neid kasutatakse. Andmetöötleja peab olema alati valmis andmesubjektile selgitusi jagama.

Samuti märgime, et inspeksioonil on õigus vastavalt IKÜM artikkel 58 lõike 2 punktile f kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld. Inspeksioonil on pädevus kehtestada isikuandmete töötlemise piirangu seniks kuniks isikuandmete töötlemine on viidud vastavusse IKÜM-s sätestatud nõuetega.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS

„Tere,

See telefoninumber võeti avatud allikast autode müügi kuulutusest.

Kui see auto meile meeldib, siis saadame SMS-i kutsega kuulutuse lisamiseks ka meie portaali peale.

Me ei tee automaatset postitust ega kogu telefoninumbrite andmebaasi ega ei salvesta klientide isiklikke andmeid nendest allikatest.

SMS saadetakse käsitsi ja järgmist kirja enam ei tule, seetõttu pole sellest võimalik keelduda.“

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige selle identifitseerimistunnuse põhjal nagu näiteks nimi, isikukood, kontaktandmed (vt IKÜM artikkel 4 punkt 1).

Elektroonilise side seadus § 103¹ lg 1 sätestab, et füüsilisest isikust sideteenuse kasutaja või kliendi elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks on lubatud üksnes tema eelneval **nõusolekul**. Nõusolek peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) sätestatud tingimustele.

Arvestades eeltooduga puudub AF Group OÜ-l õiguslik alus (füüsiliste isikute nõusolek) töödelda isikuandmeid viisil, mis võimaldab interneti otsingumootoritest sh avalikest allikatest kontaktandmete otsimist ja/või eeltooduga seoses inimestega kontakteerumist. Seega on tegemist elektroonilise side seaduse nõude rikkumisega.

Lisaks sellele ei vasta isikuandmete töötlemine ka täielikult IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtetele, sh lõike 1 punktidele a ja d:

- töötlemine on andmesubjektile läbipaistev;
- isikuandmed on õiged.

Kui isikuandmete töötlemine ei vasta IKÜM artikkel 5 sätestatud põhimõtetele, on isikuandmete töötlemine keelatud. Nende põhimõtete täitmist eest vastutab ja nende täitmist peab tõendama andmetöötleja ise (vt IKÜM artikkel 5 lõige 2). Kuulutuse saatmisel avalikust müügikuulutuse lehelt ei saa andmetöötleja olla veendunud, et sõnum saadetak auto omanikule, kuivõrd kuulutust või vahendada keegi kolmas. Seega ei tea andmetöötleja sõnumisaaja nime ega teisi andmeid, vaid edastab sõnumi ilma õigusliku aluseta (nõusoluku puudumine), mistõttu ei ole andmetöötleja veendunud kontaktandmete õigsuses.

Seega tuleb sellisel viisil isikuandmete töötlemine viivitamata lõpetada ning ebaseaduslikult kogutud andmed ka viivitamata kustutada.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 2 punktidele f ja g, on inspeksioonil õigus kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld ning anda korraldus, et isikuandmed kustutataks.

Arvestades eeltooduga, ei ole inspeksiooni hinnangul võimalik erinevatest internetikeskkondadest otsides veenduda kontaktandmete õigsuses ning AF Group OÜ ei ole ka ise andmete õigsuse põhimõtte rakendamist piisavalt tõendanud. Seega ei ole sellisel viisil

isikuandmete töötlemisel täidetud ka IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt d ning edasine isikuandmete töötlemine on keelatud.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja asjaolu, et konkreetsel juhul töödeldakse isikuandmeid ebaseaduslikult (andmetöötlus ei vasta IKÜM artiklites 5 ja sätestatud nõuetele), leiab inspeksioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirgo Saar
jurist
peadirektori volitusel